

قاتلی که هر ۶ ثانیه یک قربانی می‌گیرد/صدای سکته مغزی را بشنوید!

روزانه 300 نفر در کشور دچار سکته مغزی شده و در استان آذربایجان شرقی متوسط بین 15 تا 20 مورد رخ می‌دهد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه به نقل از روابط عمومی مرکز آموزشی درمانی امام رضا(ع)، سکته مغزی (استروک) از علل اصلی مرگ و میر و ناتوانی در سراسر جهان است از این رو ۲۹ اکتبر هفتم آبان ماه روز جهانی پیشگیری از سکته مغزی نامگذاری شده تا بهانه ای برای توجه به این بیماری باشد.

استروک یا سکته مغزی، لخته خون یا خون ریزی در مغز است که می‌تواند منجر به آسیب های طولانی مدت شود و حرکت، ادراک، بینایی و ارتباطات فرد را تحت تاثیر قرار دهد.

سکته مغزی یک حالت اورژانسی پزشکی است و می‌تواند باعث آسیب های دائمی نورولوژیک، عوارض مختلف و حتی مرگ شود. استروک دومین حالت مهم مرگ در سراسر جهان است و این پتانسیل را دارد که در آینده به اصلی ترین عامل هم تبدیل شود.

امروزه بیش از 900 هزار نفر از ساکنان انگلستان، سابقه سکته مغزی دارند که در 300 هزار نفر از آن ها این سکته، عامل اصلی معلولیت های نسبی تا شدید است.

با این حال، آمار جهانی نشان می‌دهند ۷۰ درصد افرادی که تجربه سکته مغزی داشته اند زنده مانده اند. به بهانه روز جهانی استروک و علل و ریسک فاکتورهای اصل و علام و نشانه ها و نیز چگونگی مصون ماندن از سکته مغزی گفتگویی داشتیم با دکتر مهدی فرهودی متخصص مغز اعصاب (نورولوژی) و رئیس بخش مطالعات نورولوژی (مغز و اعصاب) و رئیس بخش استروک، مرکز آموزشی و درمانی امام رضا (ع) تبریز.

رئیس بخش مطالعات بیماری های مغز و اعصاب در خصوص تعریف سکته مغزی می‌گوید: سکته مغزی یک عارضه ناگهانی در مغز بوده و علت آن گرفتگی عروق هست بر اساس آخرین آمارها که قبلا 6 به یک نفر بوده در حال حاضر به چهار به یک رسیده یعنی به عبارت ساده تر از هر چهار نفر یک نفر در معرض خطر ابتلا به سکته مغزی قرار دارند بر همین اساس شعار امسال روز جهانی استروک این است که سعی کنیم یک نفر از آن چهار نفر نباشیم که مبتلا به سکته مغزی خواهد.

دکتر فرهودی می‌افزاید: درگیری عروق مغزی که گاهی منجر به پارگی رگ های مغزی یا ایسکمیک هم می‌شود می‌تواند خونریزی دهنده بوده و به صورت حاد رخ می‌دهد که بعد از اسکن مشخص می‌شود که به چه قسمتی از مغز خون کم رسیده یا دچار خونریزی شده و مغز تحت فشار قرار گرفته و باید مداخلات درمانی مناسب انجام پذیرد.

رئیس بخش استروک مرکز آموزشی درمانی امام رضا(ع) با بیان اینکه سکته مغزی (استروک) یک بیماری مولتی فاکتوریال است گفت: استروک از دسته بیماری هایی است که دلایل مختلفی می‌توانند در بروز این بیماری نقش موثری داشته باشند از این رو ریسک فاکتورها و یا عوامل خطر این بیماری را می‌توان به گروه تقسیم کرد نخست عوامل قابل تغییر و دیگری عوامل غیر قابل تغییر یا ارثی که نمی‌توان آنها را تغییر داد.

دکتر فرهودی در توضیح عوامل خطر این بیماری ادامه می‌دهد: جنسیت و نژاد افراد در بروز سکته مغزی مهم بوده و در افراد بالای 60 سال عروق بیشتر دچار مشکل شده و این مساله در آقایان به دلیل اختلالات هورمونی شایع تر از بانوان بوده و در بحث نژاد در نژاد ژاپنی با کثرت مبتلایان به سکته مغزی هستیم.

وی مداخلات پزشکی را در پیشگیری از شدت این بیماری مهم دانسته و ابراز می‌دارد: آنچه از نظر پزشکی مهم است مداخله دارویی برای عوامل قابل تغییر است از جمله آن فشار خون بالاست که بعد از فاکتور یالا بودن سن بالا، قوی ترین ریسک فاکتور است و شناسایی و رسیدگی و درمان به موقع فشار خون حائز اهمیت بوده و بر همین اساس در کشورهای پیشرفته با کنترل فشار خون توانسته اند میزان قابل توجهی از بروز سکته مغزی را کاهش دهند. مثلا در امریکا مرگ و میر ناشی از سکته مغزی در رده سوم قرار داشته و در حال حاضر در رده پنجم قرار دارد.

سکته مغزی دومین عامل مرگ و میر در کشور

دکتر فرهودی سکته مغزی را دومین عامل مرگ و میر در کشور عنوان داشته و می‌افزاید: در کشور ما بعد از سکته قلبی دومین علت مرگ و میر سکته مغزی بوده و اشخاصی که آریتمی قلبی یا نارسایی قلبی، مشکل دریچه قلبی داشته و در پمپاژ خون دچار مشکل هستند احتمال ایجاد لخته خون بیشتر بوده و به سمت مغز رفته و شخص دچار سکته مغزی ایسکمیک یا انسداد عروق مغزی می‌شوند.

وی افراد دیابتیک، سیگاری ها، چاقی و اضافه وزن و کم تحرکی و عدم انجام ورزش منظم را از دیگر عوامل خطر بروز سکته مغزی دانسته و اضافه می‌کند: مدرنیزاسیون و زندگی ماشینی و کم تحرکی بیماری های زمین های را به دنبال داشته و سبب بروز سکته های مغزی می‌شود و با افزایش مصرف سیگار و عدم ورزش مناسب و منظم و به دنبال آن کندی جریان و غلظت خون و ایجاد لخته خون و در نهایت انسداد عروق می‌تواند ریسک بروز سکته مغزی را افزایش دهد.

چه کنیم سکته مغزی نکنیم

دکتر مهدی فرهودی در خصوص راه های پیشگیری و اینکه چه کنیم که سکته مغزی نکنیم اضافه می‌کند: پیشگیری بر دو نوع است پیشگیری اولیه و پیشگیری ثانویه پیشگیری اولیه یعنی اقداماتی انجام شود که فرد از سکته مغزی دور بماند و پیشگیری ثانویه که بعد از دچار شدن به سکته جلوگیری کنیم که آسیب کمتری فرد ببیند.

وی افزود: در پیشگیری اولیه می‌توانیم از رسانه ها و به ویژه از صدا و سیما کمک گرفته و با تهیه و بخش برنامه هایی مانند تبلیغ کاهش مصرف نمک، افزایش مصرف میوه و سبزیجات و... در پیشگیری نوع دوم گروه پر خطر را مد نظر قرار داده و شناسایی کرده و آموزش های لازم را به افراد ارائه کنیم.

دکتر فرهودی ادامه داد: البته لازم است که از این فرصت استفاده کرده و اپ تلفن همراه خطر سنج سکته مغزی را معرفی کنیم این اپ در کشور ما نیز بومی سازی شده و همزمان با سایر کشورهای پیشرو در پیشگیری بروز سکته مغزی به صورت رایگان در اختیار کاربران قرار داده شده و در نسخه اندروید و آی او اس برای انواع گوشی های تلفن همراه قابل نصب و استفاده است.

این استاد دانشگاه علوم پزشکی تبریز نصب این اپ تلفن همراه را مفید دانسته و می‌گوید: این اپ با مکانیسمی بسیار ساده و با طرح 20 سوال از کاربر می‌خواهد به طور دقیق به سوالات پاسخ دهد و پس از انجام مراحل پاسخگویی می‌تواند احتمال ابتلای فرد در 5 و 10 سال آینده به سکته مغزی را تخمین زده و فرد را مطلع کند البته این اپ توسط یکی از دانشگاه های معتبر پزشکی جهان طراحی و ساخته شده و از سال 2015 به ایران وارد و بومی سازی شده و در اختیار کاربران قرار داده شده است.

سالانه سکته مغزی جان 5 میلیون نفر را می‌گیرد

دکتر فرهودی آمار مبتلایان به سکته مغزی را نگران کننده دانسته بیان می‌دارد: آمار جهانی مبتلایان به سکته مغزی هر دو ثانیه یک نفر بوده و هر 6 ثانیه یک نفر دچار مرگ بر اثر سکته مغزی می‌شود و در سال 15 میلیون نفر دچار سکته مغزی شده و 5 میلیون نفر از این تعداد دچار ناتوانی، 5 میلیون نفر به صورت نسبی بهبودی یافته و پنج میلیون نفر جان خود را از دست می‌دهند.

رئیس بخش استروک مرکز آموزشی، درمانی و تحقیقاتی امام رضا (ع) تبریز در خصوص معرفی بخش استروک

و نحوه مداخلات درمانی و پیشگیری از بروز و افزایش ناتوانی های حاصل از سکته مغزی در بیماران ادامه داد: بخش استروک مرکز از سال 1390 استارت خورد به دلیل اینکه در ورود بیماران سکته مغزی مسیر درمانی سریع و بدون اتلاف وقت طی نمی شد این بحث در جلسات و کمیته ها مطرح و تایید شد و چگونگی ورود و درمان تا پایان تعریف شد و از سال 1393 که برنامه ملی سکته مغزی (برنامه 724 که همان بیست و چهار ساعت در هفت روز هفته فعال شد و برنامه تزریق آمپول TPA به صورت بیمه) تدوین و به مورد اجرا گذارده شد. عملیات طراحی، احداث، تجهیز و راه اندازی بخش استروک سرعت گرفته و به بهره برداری رسید.

(آمپول TPA دارویی است که از لخته شدن خون در رگ ها جلوگیری کرده لخته را لیز و از هم پاشیده می کند این دارو از سال 1996 میلادی در سطح جهانی مرد استفاده قرار گرفته و از سال 1390 در ایران به صورت گسترده در اختیار مراکز درمانی استروک برای درمان بیماران سکته مغزی استفاده می شود و معمولا کاربرد این آمپول در ساعات اولیه بیمار دچار سکته مغزی شده موثر بوده و بیشترین تاثیر را در 3 الی 6 ساعت اولیه بروز علائم بیماری سکته مغزی دارد)

بخش استروک مرکز آموزشی درمانی امام رضا(ع) تبریز با 22 تخت بزرگ ترین مرکز سکته مغزی در ایران

دکتر فرهودی می افزاید: بخش استروک این مرکز با 22 تخت بزرگ ترین مرکز سکته مغزی در ایران بوده و علاوه بر ارائه خدمات درمانی اولیه، اقدامات توانبخشی نیز در که شامل انجام حرکات و توانبخشی اعضا و گفتار درمانی و برگزاری کلاس های آموزشی و.. برای بیماران ارائه می شود.

وی علائم و نشانه های ابتلا به سکته مغزی را اینگونه توضیح می دهد: انحراف یک طرفه صورت، اختلال در تکلم، اختلال در دید، بی حس و عدم کنترل و ضعیف شدن دست فرد از نشانه های بارز ابتلای فرد به سکته مغزی بوده و حتما و بدون اتلاف وقت باید با 115 تماس گرفته و به نزدیک ترین مرکز استروک و 724 مراجعه کرد.

رئیس بخش مطالعات بیماری های مغز و اعصاب بیمارستان امام رضا (ع) تبریز با اشاره به اینکه مرکز استروک امام رضا (ع) بزرگ ترین مرکز 724 شمال غرب کشور است ابراز می دارد: مرکز امام رضا(ع) تنها مرکز 724 در تبریز بوده سراب و مراغه هم اخیرا فعالیت خود را آغاز کرده اند و این مرکز از آغاز فعالیت بیش از 750 مورد تزریق آمپول TPA داشته است.

دکتر فرهودی توصیه های خود را برای پیشگیری از ابتلا به سکته مغزی اینگونه ابراز می دارد: عوامل خطر خودمان را بشناسیم و برای رفع آنها پیشگیری های لازم انجام دهیم اپ خطر سنج سکته مغزی را نصب کنیم و اگر فردی دچار علائم شد سریعا به 115 زنگ زده و به مراکز 724 مراجعه کنیم.

وی با اشاره به اینکه 50 درصد از بیمارانی که به موقع تزریق انجام داده اند بعد از سه ماه می توانند زندگی مستقل خود را ادامه دهند گفت: روزانه 300 نفر در کشور دچار سکته مغزی شده و در استان آذربایجان شرقی متوسط بین 15 تا 20 مورد رخ می دهد از نظر تزریق TPA مرکز امام رضا(ع) میانگین هر دو روز یک تزریق داشته و اگر تزریق در وقت طلایی انجام گیرد بهترین نتیجه را در درمان جلوگیری از صدمات ناشی از سکته مغزی را خواهیم داشت.